

¹³Kicsoda bölcs és értelmes közöttetek? Mutassa meg a magatartásával, hogy mindent bölcs szelidséggel tesz! ¹⁴Ha pedig keserű irigység és viszálykodás van a szívetekben, ne vétkezzetek az igazság ellen azzal, hogy bölcsességetekkel kérkedtek. ¹⁵Ez a bölcsesség nem felülről jön, hanem földi, testi és ördögi. ¹⁶Mert ahol irigység van és viszálykodás, ott zűrzavar van és mindenféle gonosz tett. ¹⁷A felülről való bölcsesség először is tiszta, azután békeszerető, méltányos, engedékeny, irgalommal és jó gyümölcsökkel teljes, nem részrehajló és nem képmutató. ¹⁸Akik békességet teremtenek, békességben vetnek, hogy az igazság gyümölcsét arassák.

Kedves Testvéreim!

A mai nap Bálint nap, vagy népszerűbb nevén Valentin nap, a szerelmesek napja. Ami mögött egy 14. századi legenda áll, mely szerint egy olasz város, Terni püspökét ezen a napon végezték ki. Bálint püspököt azért ítélték el, mert olyan szerelmespárokat is összeadott (többek közt katonákat), akiknek a császári parancs értelmében nem lett volna szabad összeházasodni. Egyszer börtönőre vak lányának, hite erejével visszaadta a látását, kivégzése előtt ugyanennek a lánynak egy levelet írt, melyet így írt alá: a te Bálintod. Bár hazánkban nem terjedt el Bálint tisztelete, így nem alakult ki a nyugati országokban köré fonódó szerelmesnapi kultusz, manapság világi irányból ez bekövetkezett. Mindenesetre a népi hagyomány Magyarországon is megfigyelt ehhez a naphoz köthető két dolgot: az egyik, ha száraz, hideg idő van, akkor jó termés várható, a másik pedig, hogy a verebek ilyenkor választanak párt maguknak, illetve a vándorló vadgalambok ilyenkor térnek vissza.

A Valentin napi üzleti koncepció mára – ahogy említettem hozzánk is begyűrűzött, mindenesetre a keresztény egyházak évekkal ezelőtt elindították a házasság hete rendezvénysorozatát, a Bálint-napot megelőző héten, ami mára szintén kinőte az egyházi kereteket. A házasság népszerűsítése, a házasságok támogatása, egyáltalán az, hogy beszéljenek az emberek a házasságról, fontossá válik, főként akkor, amikor a hírekben azt halljuk, hogy egyik „sztárpár” válik a másik után.

A házasság hete a kapcsolatok rendezhetőségére hívja fel a figyelmet, és ha most kicsit tovább megyünk, és már nem a házassági kapcsolatokra, hanem az Istennel való kapcsolatra fókuszálunk, akkor ugyanígy van egy időszak a keresztyén ember életében, amikor az Istennel való kapcsolatának megmaradására, ápolására, a Vele való kapcsolat erősödésére helyeződik a hangsúly. Ez a böjt.

A böjt kapujába értünk. Szerdától kezdődik ez a 40 napos időszak, melynek közeledtével gyakran elmondom én is, hogy a böjt nem arról szól, hogy nem eszünk húst, nem is a reklámokban hangoztatott fogyókúrás időszak kezdete, a test méregtelenítése. A böjt az Istennel való kapcsolat rendezésének ideje, amelynek persze lehet technikája az ételről, vagy bármi másról való lemondás, de nem szabad, hogy ezek vegyék át a főszerepet a böjtben.

Mai igéink, mind az oltár előtt felolvasott, mind pedig igehirdetési alapigénk, ebben próbálnak segítséget nyújtani.

Az evangéliumi szakasz – a Jerikói vak meggyógyításának története, amely előtt Jézus arról beszél a tanítványainak, hogy mi fog vele történni Jeruzsálemben, de a tanítványok – éppen ők, akik közel voltak hozzá, akik ismerték minden lépését, itták a szavát, és ették a kenyerét – értetlenül állnak, mondhatjuk azt, hogy vakok, mert nem látják, hogy Jézus miért jött, kicsoda is ő valójában. Azt gondolják, hogy ők – akiket kiválasztott, akik – ahogy Péter mondja néhány mondattal korábban: otthagytak mindent és követik őt; ők már mindent tudnak, minden bölcsességnek és ismeretnek a birtokában vannak. De meg kell szégyenülniük, mert nem értik azt, amikről Jézus beszél. Aztán jön egy vak – egy testi fogyatékos, az akkori társadalom szemében megvetett, bűnösnek mondott ember, aki viszont lát, vakon is meglátja Jézusban az Istent. Mondhatjuk azt, hogy vakon hisz benne, mert nem a láthatókra néz, hanem a láthatatlanokra. Bár a testi szeme zárva, de a lelki nyitva van.

Felülről kapott bölcsesség – így nyilatkozik erről Jakab apostol mai alapigénkben.

¹³Kicsoda bölcs és értelmes közöttetek? – teszi fel Jakab a kérdést. És bizony lehet, hogy sokan sorban állnának, és nyújtanák a kezüket: én bölcs vagyok. Én átlátom a dolgokat, és ismerem a Bibliát, sőt az összes fontos könyvet olvastam, egyetemet, sőt egyetemeket végeztem. Vannak válaszaim az élet nagy kérdéseire. Ó, hány és hány ember van, akinek az olvasottsága, a képzettsége, a tudásvágya irigylésre méltó, akire felnéznek az emberek, akinek megnyilvánulásai mérvadóak, akire odafigyelünk.

De vajon ők-e a bölcsök? Az Ószövetséget ismerők tudják, hogy Salamon királyról tartották, hogy ő volt a legbölcsőbb ember. A bibliai történet szerint viszont Salamon – bár valószínűleg jó neveltetést kapott, megfelelő iskolázottsággal rendelkezett az uralkodáshoz, mégsem ebben volt a bölcsessége. Hanem abban, hogy kérte. Kérte Istent, hogy ajándékozzon neki olyan szívet, amellyel bölcsen tudja kormányozni az Úr

népét. És Salamon ezt a felülről – az Istentől jövő bölcsességet kapta meg. Az Ószövetségben több helyen is olvashatjuk a következő mondatot: A bölcsesség kezdete az Úrnak félelme.

Én sok bölcs embert ismerek, olyanokat, akik nem feltétlen tanult, jól képzett emberek. Viszont egy dolog közös bennük, a hitük. Az Istenbe vetett hitük, az, hogy szoros kapcsolatban vannak az Istennel. Nem is biztos, hogy tudják magukról, hogy ők bölcssek. Miért mondom, hogy bölcssek? Mert amikor velük beszélgetek, akkor nem érzek részükről képmutatást, nincsen bennük részrehajlás: hanem tiszták, békeszeretőek, méltányosak és engedékenyek, irgalommal és jó gyümölcsökkel teljes az életük – ahogyan ezt Jakab nagyon szépen összefoglalja.

Mai igénkben az apostol kétféle bölcsességről beszél: Az egyik a felülről jövő, azaz Istentől származó bölcsesség, a másik pedig – ahogy ő fogalmaz: „földi, testi és ördögi”. A kettő közötti szemmel látható különbséget is megfogalmazza Jakab: ¹³*Kicsoda bölcs és értelmes közöttetek? Mutassa meg a magatartásával, hogy mindent bölcs szelidséggel tesz!* ¹⁴*Ha pedig keserű irigység és viszálykodás van a szívetekben, ne vétkezzetek az igazság ellen azzal, hogy bölcsességetekkel kérkedtek.* ¹⁵*Ez a bölcsesség nem felülről jön, hanem földi, testi és ördögi.* ¹⁶*Mert ahol irigység van és viszálykodás, ott zűrzavar van és mindenféle gonosz tett.*

Milyen az én bölcsességem? Milyen a te bölcseséged, testvérem? Istentől jövő, vagy földi, testi, ördögi?

Mi van a szívedben?

A mai nap az Istennel való kapcsolat rendezésére hív. Ahogyan a házasságot, így ezt a kapcsolatot is ápolni, gondozni kell. Akkor is, ha már úgy érzed, hogy tied a bölcsesség. Salamon király is így érezte – érezhette is, hiszen valóban megkapta Istentől, viszont éppen az ő története figyelmeztet, hogy könnyen átfordulhat a dolog. Ahogy Salamon élete végén elfordult Istentől, és azt mondta, hogy elég bölcs, értelmes és okos vagyok magamtól is, nincs szükségem Istenre, ahogy nem az Istennel való kapcsolatát, hanem saját földi kapcsolatrendszerét kezdet ápolni, úgy vesztett el szépen lassan mindent.

Minden bölcsesség alapja az Istennel való kapcsolat rendezettségén áll. Akkor lesz rendezett, jó gyümölcsökkel teljes az életed, ha az Istennel való kapcsolatod rendben van.

És hogyan történhet ez meg? A jerikói vak, ezt kiáltotta:

Jézus, Dávid Fia, könyörülj rajtam!

Csak ez, csak a Jézus Krisztusba való kapaszkodás segít.

Nyáron a Balatonban fürödtünk, a mély vízben úsztunk a gyerekekkel, akik egészen jól boldogulnak, viszont azért sokáig nem bírják még, így mikor elfáradtak belém kapaszkodtak. Volt, hogy a három gyerek kapaszkodott belém, én pedig próbáltam a víz felett maradni.

Jézus nem maradt a víz felett, őt lenyomták a mi bűneink, ő meghalt azért, hogy mi élhessünk. Belé kapaszkodhatunk, ő minden körülmények között megment.

A böjt erről a belé kapaszkodásról szól. Elismerve azt, hogy én nem bírom, magamtól elsüllyedek, ekkor kiáltok: segíts és ő oda jön mellém, magához ölel és azt mondja: ne félj én megtartalak.

Ki a bölcs? Az, aki elfogadja ezt a felé nyújtott segítő kezet. Az, aki bízik Istenben, az, aki nem a saját tudására, bölcsességére támaszkodik. A házasság hete véget ért, sok jó tanácsról lehetett olvasni, hallani. Az egyik leggyakoribb, hogy beszélgessenek egymással a felek.

A böjti hetek elkezdődnek, erre való jótanács: beszélgessünk sokat, sokkal többet az Istennel. Forduljunk hozzá imádságban, kiáltunk hozzá: könyörülj rajtam; és olvassuk, hallgassuk minél többet az ő szavát, az ő igéjét, a Szentírás üzenetében, hogy „bölcs szívhez jussunk, akarata szerint éljünk, egykor pedig együtt örvendezzünk az ő színe előtt, el nem múló örömmel”. Térjünk vissza hozzá, ahogy a vándorló vadgalambok visszatérnek Bálint napján.